N. 266. 1831.

BREDASCHE Staat-, Letterkundige Nieuws- en Wetenschappelijk COURANT. Blad.

Donderdag, den 8 December.

NEDERLANDEN.

Breda, den 7den December.

Wij vernemen dat de kolonel *J. Vertholen*, kommandant dezer vesting, bij besluit van Z. M. dd. 1e dezer, no. 31, is bevordert tot generaal-majoor, met bepaling, dat Z. H. E. G. zijne tegenwoordige bestemming zal behouden.

Dit blijk van 's Konings tevredenheid kan niet dan Breda's ingezetenen hoogst aangenaam zijn, van welke hij, door zijne bekende minzame dienstvaardigheid, algemeen hooggeacht en bemind wordt.

De 39ste verjaardag van onzen geliefden Kroonprins is gisteren alhier, door het uitsteken van vlaggen, het houden eener schoone parade, met de meeste plegtigheid gevierd. Een aanzienlijk bal, in de zaal van den schouwburg gegeven, alwaar de schoone sekse in geen gering getal het feest de meest mogelijke luister bijzette, deed dezen dag in gulle vrolijkheid eindigen.

— Uit 's Hertogenbosch vernemen wij ook dat in Hoogstdeszelfs hoofdkwartier Zijne geboortedag plegtig is gevierd geworden. Het stadhuis zoo mede de eerepoort in de Verwerstraat, waren smaakvol des avonds geïllumineerd.

— Heden morgen ten half acht ure, vertrok de mobile schuttery dezer stad, tot den 1sten ban behoorende, begeleid door aangenaam muziek der militaire akademie, naar Tilburg, om van daar morgen op 's Bosch te marcheren.

De laatste afscheidsgroeten werden onzen stadgenooten, door de menigte zoo van betrekkingen als vrienden, op de hartelijkste wijze toegebragt.

— Gisteren op den middag passeerde alhier de fransche secretaris van Legatie, als buitengewoon courrier, tot het overbrengen van depêches naar 's Gravenhage.

— Volgens berigten uit Londen, zouden de conferentiën over de aangelegenheden tusschen Holland en België weder hervat zijn. Het ontvangen en afzenden van depêches is althans onder het korps diplomatique weder buitengewoon levendig.

— In Engelsche dagbladen (o. a. in *Alb. and star*) wordt gemeld: dat er te Madera een opstand ten voordeele van Dom *Pedro* zoude hebben plaats gehad. Dit gerucht schijnt door latere tijdingen uit Madera bevestigd te zijn. In eenen brief van daar van den 15den October, wordt althans van eene krachtige beweging onder de bevolking der kaap-verdische eilanden gesproken, ten gevolge van welke donha *Maria* tot koningin zoude zijn uitgeroepen.

— Onder de droomen van dezen tijd moet die eener *algemeene ontwapening* niet vergeten worden. Op onderscheidene plaatsen heeft men het berigt herhaald, dat Oostenrijk en Pruissen daarmede reeds een' aanvang hadden gemaakt. De sedert aangekomen Duitsche brieven bewaren, niet alleen ten aanzien eener ontwapening, het stilzwijgen, maar verzekeren, daarentegen, dat de wapening op alle punten met kracht doorgezet wordt. Uit *Petersburg* wordt in denzelfden geest geschreven. Eene Keizerlijke ukase beveelt zelfs de ligting der rekruten in de gouvernementen van *Wilna* en *Grodno*, welke tot nu toe uitgesteld gebleven was. Deze ligting zal nu voor den 15den Februarij tot stand gebragt moeten wezen. Ook rukken er Russische troepen uit het binnenste van het rijk naar de grenzen ter vervanging der regementen van de garde, die naar Petersburg terug keeren. Hoe is het mogelijk, dat men aan eene *algemeene* ontwapening denken kan, zoo lang nog slechts één der Mogendheden zijne legermagt onverhinderd houdt? Bij een dergelijk verbond, namelijk tot algemeene ontwapening is de voornaame vraag: wie het eerst met de uitvoering beginnen zal. Niemand weet beter dan de deelgenooten van dit verbond, dat thans in het staatkundige, *misleiding* hoofddoel is; en men kan bijna met zekerheid zeggen, dat hij, die het eerst zijne troepen zoude afdanken, de *dupe* der overigen worden moet.

— De gouverneur-generaal van het Koningrijk Polen, Vorst *Paskewitsch*, heeft, in naam van de Keizer en Koning, den 22 November, te Warschau eene bekendmaking gedaan, inhoudende, dat, op bevel van Z. M., alle besluiten en verordeningen, welke gedurende den ganschen tijd des opstands, door de revolutionaire regering zijn uitgevaardigd, en na de herstelling der wettige regering en der orde in het Koningrijk Polen, niet langer kunnen blijven bestaan, van nu af en voor altijd als van onwaarde verklaard worden; dat, naar aanleiding der vernietiging dier besluiten en verordeningen, al hetgeen, wat, door die besluiten, of ten gevolge derzelve, kracht zou kunnen hebben, insgelijks als nietig en van geene waarde wordt verklaard, en dien hoofde worden opgeheven: alle door de revolutionaire ingestelde inrigtingen; alle gedurende de omwenteling verkregene of toegekende regtsbevoegdheden; alle ambten, orden en verdere onderscheidingsteekeningen. Voorts is bij deze bekendmaking bepaald, dat het, van dit oogenblik af, aan niemand vrij staat, orden en onderscheidingsteekeningen, welke door de revolutionaire regering zijn gegeven, te dragen, of zich van de door dezelve toegekende aan militaire en burgerlijke ambten verknochte titels te bedienen, en wel onder verantwoordelijkheid, naar al de gestrengheid der wetten, voor hem, die zulke orden draagt of zich van zulke titels bedient. Eindelijk is bij deze bekendmaking vastgesteld, dat het de wil van Zijne Keizerlijke en Koninklijke Majesteit is, dat, van nu af, niemand in het Koningrijk Polen de Poolsche kokarde alleen dragen zal, maar dat, integendeel, in plaats van dezelve, de kokarde van het Russisch Keizerrijk, met hetwelk Polen sedert het jaar 1815 is vereenigd geweest, zal worden gedragen.

— Van de poolsche grenzen schrijft men, dat een groot getal officieren, die tot de poolsche korpsen behooren, welke op oostenrijksch gebied zijn getrokken, reeds naar Frankrijk zijn gevlogen. Velen dezer officieren zijn onder geldelijke ondersteuning en verkeeren dus in eenen onaangenamen toestand; zij hopen in fransche dienst te gaan, en daardoor eene uitkomst, in huunen toestand, te vinden. Wat de poolsche militairen van minderen graad en de gemeene soldaten betreft, zoo zou de oostenrijksche regering genegen zijn, om aan degenen, die niet naar hun vaderland willen terugkeeren, kroonlanderijen in de Duitsche provincien des rijks aan te wijzen en hen als vrije landlieden aan te nemen.

— Het oostenrijksche troepen-cordon in Galicie is kortlings aanmerkelijk versterkt, hetwelk aanleiding tot velerhande geruchten heeft gegeven.

's Gravenhage, den 6den December.

Heden is de verjaardag van Z. K. H. den Prins *van Oranje* alhier met de gebruikelijke plegtigheid gevierd. Des morgens had er groot dejeuner bij Hoogstdenzelven plaats, en heden middag groot diner ten hove. Men spreekt van het spoedig vertrek van Z. K. H. uit deze residentie naar het leger.

— Gisteren heeft de centrale afdeeling van de Tweede Kamer der Staten-Generaal eene bijeenkomst gehouden, naar men vernomen heeft, over het door vele leden in de afdeelingen geuit verlangen, om, alvorens de verdere behandeling der voorslagen van de begrootings-wetten te doen plaats hebben, eenige mededeelingen omtrent den laatsten loop der onderhandelingen van de regering te ontvangen.

— De afdeelingen hebben het meerendeel der aan haar onderworpene ontwerpen onderzocht, en, zoo men vernemt, ten aanzien van sommige, nog al eenige bedenkingen in het midden gebragt. Ten opzigte van de voordragt tot vaststelling van het budget en de middelen tot bestrijding der oorlogskosten, is door sommige afdeelingen aangemerkt, dat men met de reden niet bekend was, waarom reeds die kosten voor het geheele volgende jaar zouden moeten worden bepaald, noch die, om, zoo spoedig, het geheele bedrag hetzij vrijwillig of gedwongen te nemen.

BELGIE.

Brussel, den 5den December.

Volgens eenen bijzonderen brief van hier, in de *Algemeine Zeitung* geplaatst, zoude onze regering voornemens zijn, om binnen kort eene proclamatie uit te vaardigen, ter indaging van al de Belgen, die zich nog in dienst van koning *Willem* bevinden, om binnen eenen bepaalden tijd in België terug te keeren, op verbeurte hunner burgerlijke regten, bij gebreke van dien.

Een onzer dagbladen, dezen brief mededeelende, voegt er eene aanmerking bij, dat juist die Belgen de *elite* van het leger (Belgisch) uitmaken zouden; maar, dat het niet te denken is, dat deze maatregel aan de verwachting beantwoorden zal. Evenmin als de organisatie van het *legioen étrangère* te Alb, onder de magtige bescherming van den kolonel *Achille Murat*, die ongetwijfeld beter had gedaan — van in Engeland te blijven, dan naar België te snellen om er een LEGIOEN te organiseren, dat alleen in het klad-papier van een kwakzalver ministerie bestaat.

— Men schrijft uit Mons, onder dagteekening van den 2den dezer het volgende:

» De 2de en 3de ban der burgerwacht van Mons, vermoeid van » de stedelijke dienst, hebben het stellig besluit genomen om niet » meer de wacht te betrekken. Zij hebben het einde hunner mili- » taire operatien zeer kort op handen bepaald. Ook heeft men » gister middag reeds gezorgd, dat twee der zijn posten, welke zij » bezet hadden, afgelost werden door de eerste ban der artillerie » van de Luiksche burgerwacht, alhier bezetting houdende. De re- » gering zal ongetwijfeld ten spoedigsten in het bezetten der drie » andere posten voorzien, zoo zij ten minste het behoud der vesting » wenscht." (*l'Observateur du Hainaut.*)

— De regementen, die den 15den December eene achteruitgaande beweging moesten maken tot het bezetten van hunne winterkwartieren, hebben tegenbevel bekomen, en blijven voor als nog hunne tegenwoordige stellingen behouden. (*Le Belge.*)

Van den 6den December.

Eene gisteren avond alhier ontvangen telegraphische depêche meldt, dat Z. K. H. de hertog *van Orleans*, op den 3den dezer, onder de toejuichingen der geheele bevolking, begeerig om dien prins te zien, te Lyon binnen getrokken is. De prins had onderscheiden boodschappen van de regering ontvangen, waarbij hij dringend verzocht werd, om, zoo te zeggen, door zijne tegenwoordigheid, op het herstel der orde in die onlangs nog zoo onrustige en thans zoo vreedzame stad, zijn zegel te drukken.

De nationale garden van Chalons, Mâcon en andere plaatsen, hadden zich mobiel gemaakt om op Lyon te trekken, en hunne ijver was zoo yurig, dat men verpligt geweest is, er een groot deel van te wederhouden, ten einde alle verwarring te voorkomen, welke zekerlijk uit zulk eene opeenhooping van menschen zou ontstaan zijn, vooral ten aanzien der levensmiddelen.

De prins heeft, terstond na de vereeniging der linietroepen en der nationale garde, zonder eenige voorwaarden, zelfs zonder dat er eenige voorwaarden waren voorgeslagen, omstreeks den middag, zijnen intogt gedaan. Eene ontzaggelijke menigte verdrong zich op zijnen weg en begroette den prins, wiens tegenwoordigheid voor allen een onderpand van vrede en geluk zal worden. Z. K. H. heeft zich onmiddelijk naar het plein Bellecour begeven, om revue over de troepen en de nationale garden, welke met den besten geest bezield zijn, te houden. Ook daar was eene ontzaggelijke menigte volks bijeengevloeid, welke Z. K. H. de onbedwongenste blijken van genoegen en gehechtheid gaf. Alle de werkplaatsen zijn weder in vollen gang; de magazijnen en winkels weder geopend en een iegelijk heeft zijne gewone bezigheden hervat.

— Wij lezen in eene correspondentie van het *Journal des Flandres*, dat de grenzen binnen kort door de burgerwachten bezet zullen worden, terwijl het staande leger in de steden gelegd worden zal.

— Volgens zeker dagblad, zou *de Potter* zich drie dagen lang in deze hoofdstad hebben opgehouden.

— Uittreksel uit een' brief van Roermonde, den 1sten dec. gedagteekend:

» Sedert eenige dagen hebben hier verwoestingen plaats, die ons grootelijks bedroeven. Alle publieke wandelplaatsen, die het sieraad onzer stad uitmaakten, zijn vernield. Het volk heeft zich in het hoofd gesteld, dat het zich brandhout mogt verschaffen door onze schoone alleën met boomen te vellen en sedert twee dagen houdt het zich met niets anders bezig, dan met de grootste en schoonste boomen om verre te hakken en door de stad te slepen. Geen gezagvoerder heeft op zich willen of durven nemen, om deze verwoestingen tegen te gaan. Eerst heden morgen is het aan sterke detachementen der burgerwacht, door zeven gendarmes, zijnde de eenige militaire magt, die het bestuur ons verleent, bijgestaan, gelukt, de orde te herstellen."

— Wij lezen in het *Journal des Flandres*:

» Het ontwerp van wet, door de commissie tot onderzoek, in hoe verre de oorzaken der op een volgende nederlagen en zelfs der ontbinding van het belgische leger in aug. van dit jaar kunnen opsporen, in de kamer onzer vertegenwoordigers voorgesteld, strekkende, om eenige hoofdbewerkers dier rampen te regt te stellen, is dan eindelijk, na eene lange en nutteloze discussie, verworpen: nutteloos, om dat de meerderheid te voren zeker van hare zaak was; zij zal echter ten minsten gestrekt hebben, om het publiek te bewijzen, dat alle aftredenen voor zekere lieden goed zijn, wanneer zij daardoor slechts tot hun doel kunnen geraken. Hoe! gij wilt een onderzoek, gij benoemt eene commissie, om hetzelve in het werk te stellen en naderhand komt gij het beginsel van het onderzoek zelve bestrijden! Gij komt ons zeggen, dat dit onderzoek nutteloos, ja gevaarlijk is! Waarom hebt gij het dan van den beginne niet afgekeurd, waarom het voorgesteld?

» Anderen hebben er zich op toegelegd, om tot de geringste onvolmaaktheid van het ontwerp der commissie toe uit te pluizen en hebben daarin eene vreesselijke uitgestrektheid van magt gevonden, eene magt, die alle andere magten in den staat zou beheerschen. Maar dat was eigenlijk het geval niet: de geheele zaak kwam daarop neder, om te weten of men de commissie het regt zou toekennen, om het onderzoek, waarmede zij belast was, te werk te stellen of niet.

» Het opmerkelijkste argument, dat tegen het ontwerp ingebragt is, was dat van den heer *de Meulenaere*. Hij zeide: *Neem u in acht, om de koninklijke magt nog meer te verkleinen. Het belgisch volk heeft juist zoo veel vrijheid als het behoeft; zelfs voornaam wil is tegenwoordig orde.* Alles, wat opzigtelijk dit argument is aan te merken, is, dat het juist hetzelfde is, wat het juiste midden (*le juste milieu*) in Frankrijk vooruitzet, om Frankrijk te tiranniseren."

FRANKRIJK.

PARIJS, den 3den December.

Op den 26sten jl., de verjaardag van den dood des generaals *Foy*, zijn de stoffelijke overblijfselen van dezen voortreffelijken man, uit het provisioneel graf, overgebragt naar het gedenkstuk, dat hem, door zijne medeburgers, in deze stad is opgerigt.

De minister van financien heeft (*gelijk wij in ons voorlaatste nummer reeds gemeld hebben*), in de zitting van de kamer der afgevaardigden van den 1sten dezer, eene concept-wet voorgedragen, om drie twaalfde gedeelten van zijn budget over 1832 provisioneel te genieten en de overige ministers insgelijks een provisioneel krediet van 300 millioenen op de gewone staats-uitgaven voor gezegd jaar te openen. Hieruit blijkt, dat er, voor dat jaar, een budget van 1440 millioenen francs zal gepetitionneerd worden.

— In onze schouwburgen, op alle publieke plaatsen en op de straten verdringt het volk zich rondom de Polakken, die in uniform gezien worden; zij worden aanderdanig gegroet en hunne tegenwoordigheid geeft meermalen aanleiding tot het aanheffen van patriotische liederen.

— Volgens door de schrijvers van het dagblad *le Precurseur de Lyon*, bij de gezondheids-administratie, ingewonnen berigten, zou het getal der bij gelegenheid van het oproer gekwetsten slechts 200 beloopen; dat der dooden zou, tot in den avond van den 26sten, slechts 8 geweest zijn.

— Zes honderd uitgewekenen Portugezen hebben zich te Rio-Janeiro ingescheept, om zich naar Terceira te begeven. Zij worden door twee portugesche brikken, ieder van 20 kanonnen, geëscorteerd.

— De proclamatie, welke het werkvolk in den *Precurseur de Lyon* van den 25sten nov. hebben doen plaatsen, is bijzonder opmerkingswaardig, want zij bewijst, dat het ambachtsvolk, bij deszelfs opstand, niet gemeend heeft, van de wegen der revolutie af te wijken en dat het, hoezeer op de regering en alle wettig aangestelde machten schietende, niet opgehouden heeft, zeer aan *Lodewijk Philips* gehecht te wezen. Zie hier deze zonderlinge proclamatie:

» Wij moeten betuigen, dat politieke en oproerige inblazingen hoegenaamd geenen invloed gehad hebben op de gebeurtenissen, welke te Lyon zijn voorgevallen; *wij zijn met hart en ziel aan* Lodewijk Philips, *koning der Franschen, en aan het constitutioneel charter* verbonden. Wij zijn met de zuiverste en vurigste gevoelens voor de publieke vrijheid, de algemeene welvaart en den voorspoed van Frankrijk bezield en verwenschen alle factien, die beproeven mogten, daarvan maar deel toe te brengen."

(*Volgen de onderteekeningen der opperhoofden van de sectien der Lyonnesche zijde-werkers.*)

— Onder de menigvuldige raadgevingen, welke het ministerie opzigtelijk het werkvolk te Lyon gegeven zijn, behoort ook die van een gedeelte van hetzelve naar Algiers over te brengen, om een begin met de organisatie van het koloniseren aldaar te maken, door talrijke manufacturen aldaar te vestigen en den handel te ondersteunen.

— Daar zijn commissarissen benoemd, om alle geweren en wapenen, welke in handen van het parijsche werkvolk mogten bevonden worden, zoowel als die, welke ieder niet tot de nationale garde behoorend persoon zou mogen bezitten, op te halen.

— Te Lyon onlangs en bij iedere opschudding te Parijs, hebben de boeven getracht uit te breken. De deuren der gevangenissen, zegt onze *Gazette*, kraken iedere keer, als de publieke orde geschokt wordt.

Men zegt, dat de kroonprins reeds de onderwerping ontvangen heeft van eenige soldaten, echter in gering aantal, welke, gedurende den opstand, tot het werkvolk overgeloopen waren.

— De groote zwarigheid, welke de zaak van Lyon oplevert, is de ontwapening der werklieden, welke meester zijn van dertig duizend snaphanen, die zij uit de tuighuizen der nationale garde genomen hebben. Deze kwestie is vol zwarigheid, want zachtzinnigheid is hier even gevaarlijk als gestrengheid. De rust is overigens te Lyon volkomen hersteld. De nationale garde alleen verrigt de dienst, echter zonder uniform.

— Wij lezen in het *Journal du Commerce*:

» Het schijnt, volgens particuliere brieven uit Lyon, gisteren en heden ontvangen, dat de ontwapening nog zoo spoedig of zoo gemakkelijk niet gaat. De *Constitutionel* zeide heden morgen, dat zekere *Buisson*, die zich opper-kommandant van de krijgsmagt van Lyon en der voorsteden noemt, en een tralie-vlechter van zijn ambacht is, beschikt overal, wat tot de wapening en verdediging der stad behoort. Hij heeft zich, van den beginne af, een talrijken staf benoemd, en is steeds in functie. Hij schijnt zeer tegen iedere poging ten voordeele der republiekeinen te zijn, maar wil, dat zijn volk, zoo lang de maarschalk *Soult* met zijne troepen zoo na bij de stad is, de wapenen zal behouden."

Een andere particuliere brief van Lyon, van den 30sten November, zegt:

» Onze toestand is nog steeds dezelfde. Wat zal het einde van dit vreesselijk tooneelstuk wezen? Het schijnt, dat de troepen, welke Lyon omringen, op vier punten derwaarts zullen rukken. Een groot van Valence gekomen artillerie-park staat thans te Vienne (en Dauphiné). De proclamatie, om de houders van wapenen tot het nederleggen derzelve aan te manen, is zonder gevolg gebleven. Onze overwinnaars, over deze poging tot ontwapenen vergramd, spreken van zich tot het uiterste te zullen verdedigen. Wanneer zij hunne laatste ammunitie zullen verschoten hebben, zeggen zij, wanneer er noch straatsteenen, noch dakpannen meer voorhanden zijn, dan zullen zij zich zelven, van de daken, in de bajonetten der soldaten storten.

» Wij willen hopen, dat men, in plaats van geweld, waarmede men ons bedreigt, zachte middelen te werk zal stellen.

» PS. *7 ure des avonds.*

» Men verzekert mij op het oogenblik, dat er eene groote gisting in la Croix Rousse heerscht, ten gevolge der gramschap over het antwoord, dat *Lodewijk Filips* aan de Lyonnesche afgevaardigden heeft gegeven. De barricades worden op de hoogten hersteld en men bereidt zich tot tegenstand." (*vergel. Brussel hierboven*).

— *Le Messager des Chambres* kondigt heden avond aan, dat er eenig oproer te Aix (in Provence) heeft plaats gehad; ook wilde men heden avond, dat er, te Toulon, onder het werkvolk van het arsenaal onlusten waren uitgebarsten.

— De fondsen waren heden (3) genoteerd als volgt: 5 pCt. kont. 96, op tijd 96,30; de 5 pCt. kont. 69.80, op tijd 69,90; de napolesche renten 82,00, kont. en op tijd.

---

* * Heden overleed alhier, aan een langdurig en pijnelijk lijden, in den ouderdom van 53 jaren en 6 maanden, mijne beminde Echtgenoot den Heer CHRISTIAAN GILLERT, in leven 2e Luitenant bij de 2e afdeeling Geldersche Schutterij. Zacht en gelaten was zijn einde, en vol vertrouwen op zijnen Hemelschen Vader ging hij over in zaliger gewesten.

Breda, den 4 December 1831.

L. C. BUYLEN,
Wed. GILLERT.

Deze algemeene geliève men tevens voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

SCHOUWBURG TE BREDA.

Op Donderdag den 8 December 1831. MARIA VAN CALAIN of *De Veroveraars van Doornik*, Vaderlandsch Oorspronkelijk Geschiedkundig Tafereel in *vijf* bedrijven. Gevolgd van DE VERLIEFDE ZAMENKOMSTEN of *De Afspraak der Verliefden*, Blijspel in *een* bedrijf.

TE BREDA, bij BROESE COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.